

Макроогляд – 15 лютого, 2011

Заробітна плата зростає значно швидшими темпами, ніж ВВП

Реальна зарплата перевищила докризовий рівень

Стан торгівельного балансу погіршується

Попит на житло залишається слабким

Доходи домогосподарств

Протягом 2010 року реальна заробітна плата зросла на 10,2%, що є найвищим показником в ЦСЄ. Реальна заробітна плата вже на 7% перевищила докризовий рівень на кінець 2007 року. Ріст доходів був достатнім для відновлення сукупного показника роздрібно торгівлі докризового рівня, незважаючи на те, що кількість робочих осіб в економіці все ще менша. На противагу, обсяг реального ВВП все ще на 9% нижче показника кінця 2007 року. Таким чином, відбувся значний перерозподіл зароблених коштів в економіці на користь населення. Частка споживання домогосподарств у ВВП майже досягла нового рекордного рівня.

Сезонно згладжена частка споживання домогосподарств у ВВП

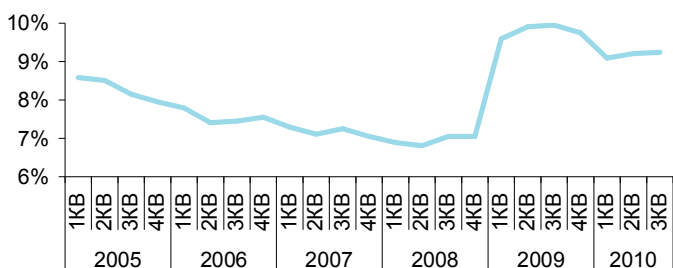
Обсяг реального роздрібного товарообороту до кінця 2007 року

Джерело: Укрстат, дослідження Ерсте Банку

З економічної точки зору ріст заробітної плати підтримувався відносно невеликим падаючим показником безробіття. Рівень безробіття зменшився з 8,7% у 3 кв. 2010 року на 0,7% р/р. Також уряд України не вдався до жодних заходів жорсткої фінансової політики у сфері скорочення кількості осіб, зайнятих в державному секторі.

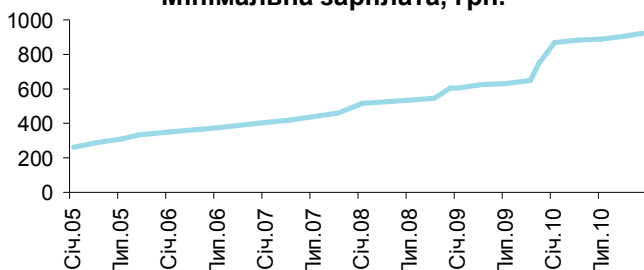
Сезонно згладжений рівень безробіття

Джерело: Укрстат, дослідження Ерсте Банку

Окрім економічного аспекту значну роль відіграв адміністративний чинник. Приблизно на початку 2010 року (якраз перед президентськими виборами) відбулись послідовні суттєві підняття мінімальної заробітної плати, загалом на 32%.

Мінімальна зарплата, грн.

Мінімальна зарплата / середня зарплата

Джерело: uk.wikipedia.org, Укрстат

У 2010 році мінімальна заробітна плата зросла на 24% (або на 46% за останні 1,5 роки). На 2011 рік уряд передбачив у державному бюджеті значно менший ріст мінімальної заробітної плати у розмірі 8,9% до кінця року, що повністю співпадає з офіційним прогнозом інфляції, закладеним у бюджеті. Тому у 2011 році заробітна плата буде рости більш помірно, а перехід національного доходу до домогосподарств більше не відбуватиметься. Рішення припинити стрімке підняття заробітної плати є в цілому позитивним. Підтримання такого ж рівня росту заробітної плати могло призвести до більшої інфляції, а також до девальвації гривні внаслідок підвищеного попиту на імпортовані товари.

Торгівельний баланс

Протягом останніх шести місяців торгівельний баланс погіршувався. Дефіцит товарного балансу досягнув 8,5 млрд. дол. США у 2010 році і подвоївся у порівнянні з 2009 роком. Збільшення доходів домогосподарств разом з підвищенням цін на продукти харчування і енергоносії пришвидшило темпи росту імпорту. Також гривня укріпилась по відношенню до середньозваженої вартості корзини валют основних торгових партнерів. НБУ оцінив, що реальний ефективний валютний курс гривні зріс на 6,8% у 2010 році.

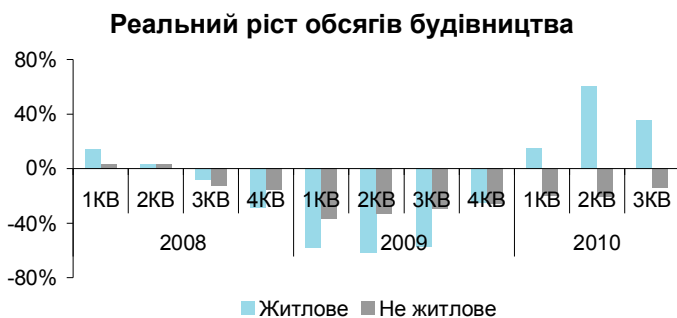
Джерело: НБУ, Укрстат

Країни	Експорт за 11 міс. 2010		
	млн. дол	% експ.	% ВВП
Єгипет	1 148	2.5%	0.9%
Сауд. Аравія	615	1.3%	0.5%
Сирія	561	1.2%	0.4%
Йордан	471	1.0%	0.4%
ОАЕ	229	0.5%	0.2%
Туніс	204	0.4%	0.2%
Алжир	155	0.3%	0.1%
Арабські країни	3 604	7.8%	2.7%

Економіка України також відчуватиме проблеми в торгівлі через громадські заворушення в арабських країнах. Єгипет постійно був серед десятиох основних покупців української продукції. Протягом перших 11 місяців 2010 року Україна експортувала товарів на суму 3,6 млрд. дол. США до арабських країн, а імпортувала з цього регіону лише на 0,2 млрд. дол. США. На 2011 рік ми очікуємо подальше збільшення дефіциту торгівельного балансу до 10 млрд. дол. США, в основному внаслідок очікуваного підвищення цін на продукти харчування і енергоносії. Проте, у поєднанні з позитивним балансом від торгівлі послугами та переказу коштів з-за кордону загальна сума дефіциту поточного рахунку складе близько 4 млрд. дол. США.

Будівництво

Нещодавно відбулось значне покращення в секторі нерухомості. Будівництво житлових проектів вже повернулось до росту. Нежитлове будівництво відновлюється повільнішими темпами, проте тут не було такого значного падіння, як в житловому будівництві.

Джерело: Укрстат, google.com/insights/search/

Ми вважаємо, що принаймні у 2011 році ситуація з нежитловим будівництвом буде значно кращою, порівняно з житловим будівництвом. Компаніям значно легше отримати кредит для капіталовкладень в основний капітал, у тому числі у будівництво, ніж для фізичних осіб з метою придбання квартири. Причиною цього є дуже великі процентні ставки банків на нові іпотечні кредити. Банки часто стикаються з проблемами отримання заставленого нерухомого майна і продажу його на ринку і тому вважають цей сегмент ризиковим. Загальна зацікавленість населення житлом перебуває майже на рівні 2007 року, що видно з кількості запитів на пошук в Google. Проте кількість запитів в Google на пошук кредитів зменшилась удвічі у порівнянні з докризовим періодом. Поточний попит та операції з нерухомістю в основному фінансуються готівкою, яку люди мають «на руках». Згідно зі статистикою НБУ по платіжному балансу з 2000 року 61 млрд. готівкових дол. США було ввезено в Україну, які так і не опинились в банківській системі. Тому поточний попит ґрунтується на накопичених заощадженнях домогосподарств, які здебільшого вичікують прийнятних цін. Спекулятивний попит на житло майже повністю відсутній, а ціни на нерухомість наразі відчувають тиск на пониження.

Аналітик: Мар'ян Заблоцький
Maryan.Zablotsky@erstebank.ua

ВВП

За видами економічної діяльності, р/р	2009		2010		
	3КВ	4КВ	1КВ	2КВ	3КВ
Валова додана вартість за ринковими цінами	-16,0%	-6,8%	4,9%	5,9%	3,4%
Сільське господарство, мисливство, рибальство	4,3%	-9,7%	6,1%	3,4%	-3,3%
Добувна промисловість	-12,3%	10,9%	2,6%	8,7%	-0,4%
Обробна промисловість	-28,6%	-5,0%	12,4%	14,7%	12,8%
Виробництво/постачання електроенергії	-16,3%	6,1%	12,6%	10,3%	6,2%
Будівництво	-46,5%	-38,2%	-19,2%	-15,5%	1,1%
Торгівля та ремонт	-19,1%	-16,6%	2,2%	4,2%	10,8%
Транспорт	-9,6%	-1,1%	3,6%	5,0%	3,7%
Освіта	-11,1%	8,6%	1,3%	2,9%	4,7%
Охорона здоров'я	-3,4%	3,5%	1,2%	1,4%	9,7%
Інша діяльність	-10,3%	-8,4%	0,7%	0,1%	1,5%
Податки на продукти	-18,5%	-4,6%	7,3%	7,8%	1,0%
Субсидії на продукти	-8,9%	-5,7%	4,2%	-13,3%	-0,2%

За категоріями витрат, р/р	2009		2010		
	3КВ	4КВ	1КВ	2КВ	3КВ
Видатки на кінцеве споживання домогосподарств	-13,7%	-13,8%	0,5%	5,1%	7,5%
Видатки на кінцеве споживання некомерційних установ	6,8%	10,4%	-5,5%	-6,0%	-0,6%
Кінцеве споживання сектору державного управління	-7,9%	-8,7%	0,5%	-0,7%	4,2%
Індивідуальне кінцеве споживання	-4,9%	-7,6%	-0,9%	0,1%	6,6%
Колективне кінцеве споживання	-12,3%	-10,4%	3,0%	-2,5%	0,6%
Валове нагромадження основного капіталу	-48,8%	-29,9%	-2,2%	-5,7%	3,6%
Придбання цінностей за вирахуванням вибуття	-33,8%	-26,7%	5,4%	-60,9%	19,1%
Експорт товарів та послуг	-34,0%	3,2%	7,0%	14,9%	6,0%
Імпорт товарів та послуг	-46,3%	-10,2%	2,4%	24,9%	19,9%

ВВП за видами економічної діяльності, 3КВ 2010

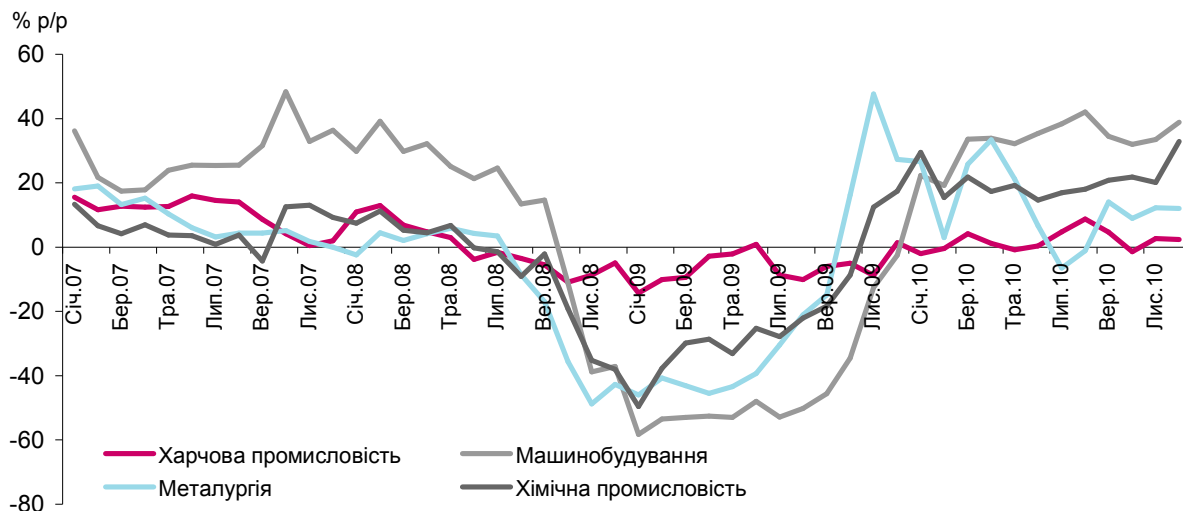
ВВП за категоріями витрат, 3КВ 2010

Джерело: Держкомстат України

Промислове виробництво

Промислове виробництво по галузях, р/р

Промислове виробництво, р/р

%	2008	2009	2010
Січень	5,7%	-34,1%	11,8%
Лютий	11,5%	-31,6%	5,6%
Березень	5,8%	-30,4%	13,8%
Квітень	8,3%	-31,8%	17,4%
Травень	8,3%	-31,8%	12,7%
Червень	5,2%	-27,5%	8,9%
Липень	5,1%	-26,7%	6,4%
Серпень	-0,5%	-23,3%	9,2%
Вересень	-4,5%	-18,4%	10,2%
Жовтень	-19,8%	-6,2%	9,0%
Листопад	-28,6%	8,0%	9,9%
Грудень	-26,6%	7,4%	12,5%

Промислове виробництво, р/р, кумулятивно

%	2008	2009	2010
1М	5,7%	-34,1%	11,8%
2М	8,8%	-32,8%	8,8%
3М	7,8%	-31,9%	10,8%
4М	8,0%	-31,9%	12,6%
5М	8,0%	-31,9%	12,6%
6М	7,5%	-31,1%	12,0%
7М	7,3%	-30,4%	11,1%
8М	6,3%	-29,6%	10,9%
9М	5,1%	-28,4%	10,8%
10М	2,2%	-26,4%	10,7%
11М	-0,7%	-24,0%	10,6%
12М	-3,1%	-21,9%	11,0%

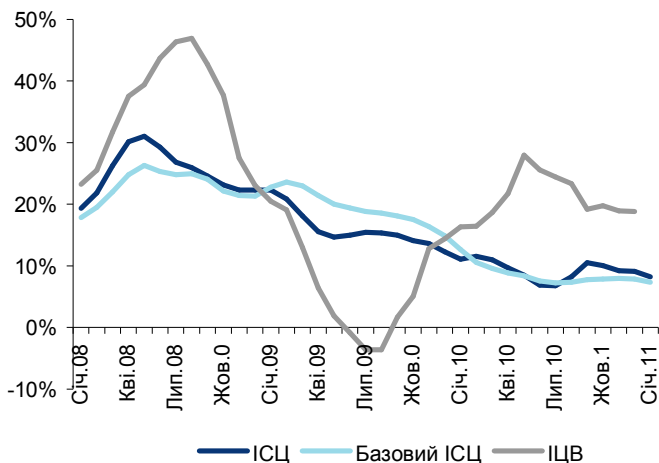
Промислове виробництво по галузям, р/р

	Вага	08.2010	09.2010	10.2010	11.2010	12.2010
Промислове виробництво	100,0%	9,2%	10,2%	10,2%	10,6%	12,5%
Добувна промисловість	9,6%	-1,1%	0,0%	2,8%	3,5%	6,0%
Переробна промисловість	75,5%	11,6%	14,5%	11,7%	13,0%	15,6%
Виробництво харчових продуктів	13,0%	8,7%	4,7%	-1,4%	2,7%	2,4%
Легка промисловість	0,8%	5,9%	11,9%	9,3%	7,7%	12,3%
Оброблення деревини	0,7%	6,1%	3,4%	1,8%	9,3%	1,9%
Целюлозно-паперове виробництво	1,7%	0,1%	2,5%	8,2%	2,5%	-0,1%
Виробництво коксу, нафтоперероблення	8,3%	2,2%	-0,8%	13,6%	0,3%	-4,2%
Хімічна та нафтохімічна промисловість	6,4%	18,0%	20,8%	21,8%	20,1%	32,9%
Виробництво іншої мінеральної продукції	3,9%	9,3%	11,2%	6,5%	7,6%	9,9%
Металургійне виробництво	25,9%	-1,1%	14,0%	8,9%	12,2%	12,0%
Машинобудування	13,7%	42,1%	34,5%	32,0%	33,5%	38,9%
Виробництво електроенергії, газу, води	14,9%	13,8%	3,0%	13,2%	9,8%	7,1%

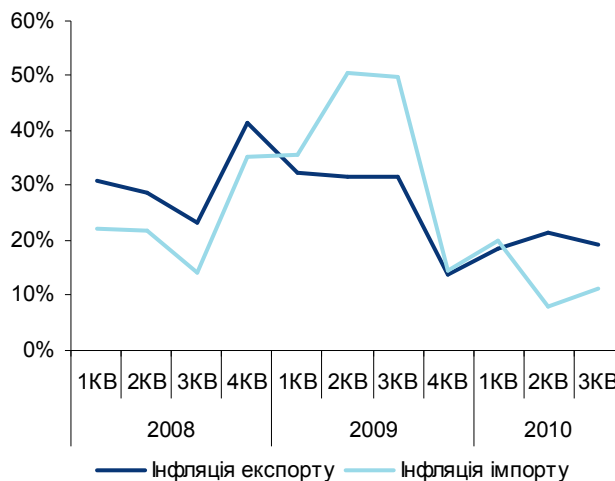
Джерело: Держкомстат України

Інфляція

ІСЦ, Базовий ІСЦ, ІЦВ

Інфляція експорту та імпорту (як компоненти ВВП)

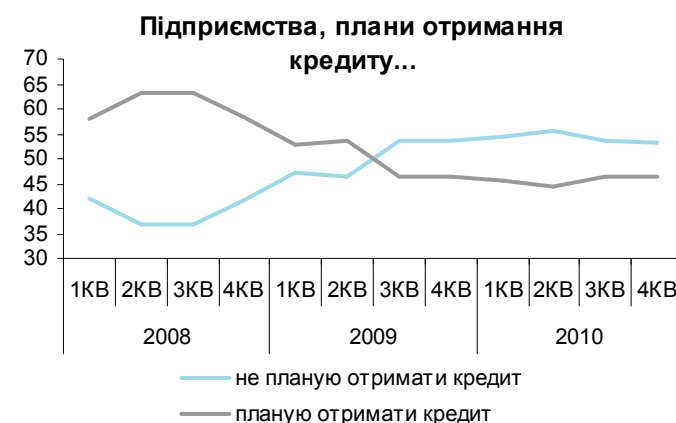
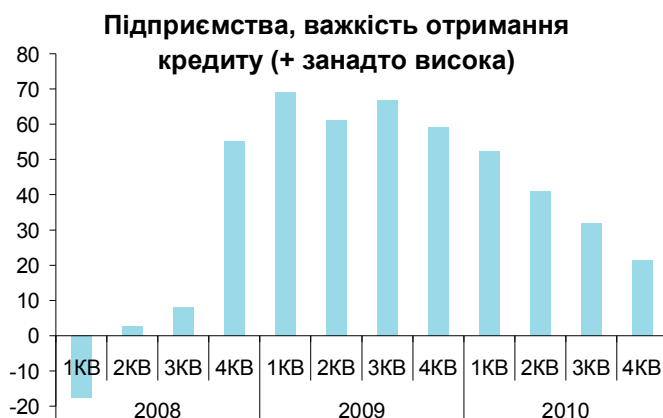
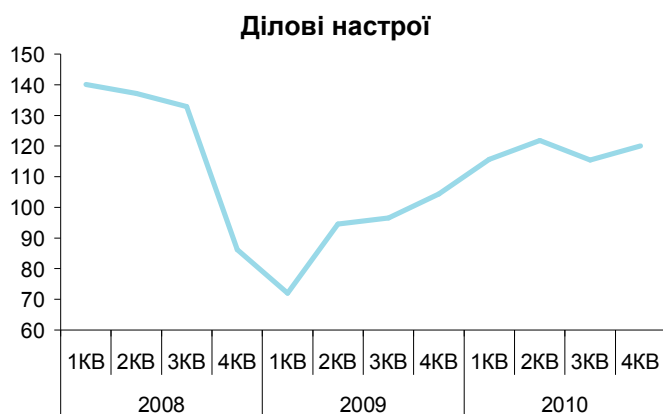
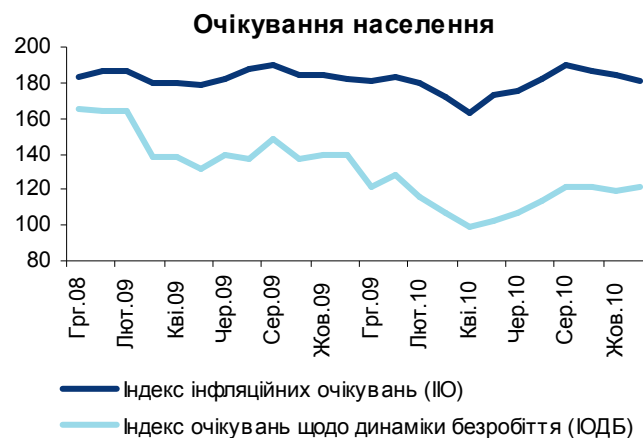
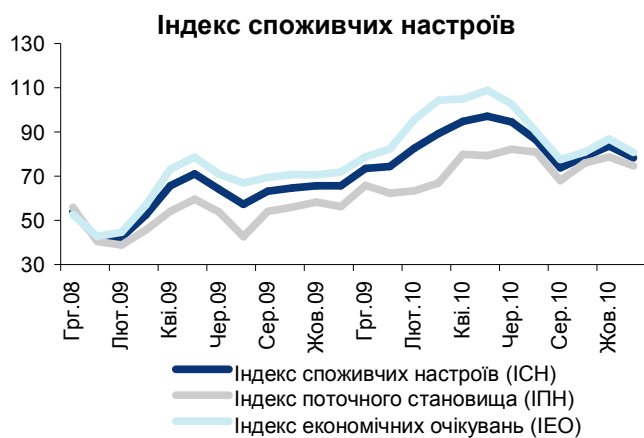
Індекс споживчих цін (ІСЦ)

	Вара	08.2010	09.2010	10.2010	11.2010	12.2010	01.2011
Індекс споживчих цін	100,0%	8,3%	10,5%	10,1%	9,2%	9,1%	8,2%
Продукти харчування та б/а напої	53,1%	8,8%	13,2%	13,0%	11,4%	10,6%	8,6%
Алкогольні напої, тютюнові вироби	4,6%	17,2%	21,8%	22,1%	22,1%	22,1%	21,9%
Одяг і взуття	7,2%	3,3%	3,1%	2,6%	2,3%	2,2%	2,0%
Житло, вода, електроенергія, газ	12,6%	16,8%	16,6%	14,1%	13,7%	13,8%	15,0%
Предмети домашнього вжитку	3,2%	2,3%	1,4%	1,1%	1,0%	1,2%	1,3%
Охорона здоров'я	2,8%	7,5%	7,4%	6,4%	6,0%	5,8%	5,7%
Транспорт	3,9%	6,4%	3,1%	3,4%	3,3%	6,6%	7,3%
Зв'язок	3,2%	-8,2%	-8,6%	-8,9%	-8,9%	-8,9%	-8,8%
Відпочинок і культура	2,7%	3,4%	2,9%	2,4%	2,5%	2,5%	2,9%
Освіта	1,7%	15,4%	10,1%	10,1%	10,2%	10,3%	10,4%
Ресторани та готелі	2,7%	6,9%	7,1%	7,2%	7,4%	7,4%	7,1%
Різні товари та послуги	2,2%	7,4%	7,1%	6,8%	7,1%	8,7%	8,4%

Індекс цін виробників (ІЦВ)

	Вара	08.2010	09.2010	10.2010	11.2010	12.2010	01.2011
Індекси цін виробників	100,0%	23,3%	19,2%	19,8%	18,9%	18,7%	18,0%
Добувна промисловість	9,6%	55,0%	44,2%	40,9%	42,3%	44,4%	46,8%
Виробництво харчових продуктів	13,0%	16,6%	19,0%	20,7%	20,7%	18,9%	16,5%
Легка промисловість	0,8%	11,3%	10,7%	11,4%	12,4%	11,2%	12,1%
Оброблення деревини	0,7%	5,6%	4,7%	6,1%	5,0%	4,1%	5,0%
Целюлозно-паперове виробництво	1,7%	11,0%	11,1%	12,6%	12,0%	10,8%	10,0%
Кокс, продукти нафтоперероблення	8,3%	29,8%	20,0%	15,3%	16,7%	25,1%	25,1%
Хімічна та нафтохімічна промисловість	6,4%	10,7%	8,5%	11,4%	13,4%	13,7%	15,6%
Неметалевої мінеральної продукції	3,9%	2,8%	3,5%	4,7%	6,1%	6,6%	7,8%
Металургійне виробництво	25,9%	30,2%	22,6%	20,4%	21,6%	22,7%	24,8%
Машинобудування	13,7%	12,9%	12,0%	11,1%	11,6%	12,2%	11,4%
Електроенергія, газ та вода	14,9%	25,4%	18,9%	25,8%	17,6%	12,5%	8,0%

Споживчі та ділові настрої

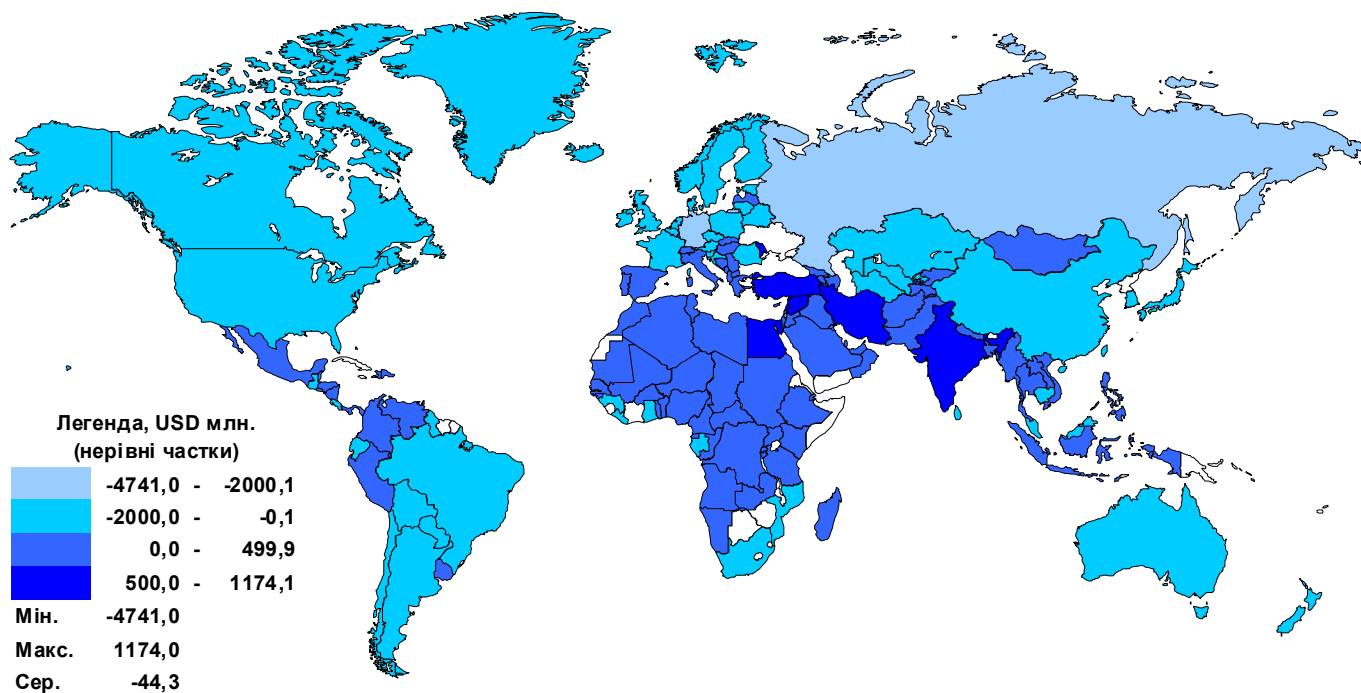

Джерело: НБУ, GfK Ukraine

Платіжний баланс

Платіжний баланс (USD млн.)	Гр. 09	2009	Гр. 10	2010
Поточний рахунок	-632	-1 761	-815	-2 859
Баланс товарів та послуг	-689	-1 982	-860	-4 192
Експорт товарів та послуг	5 386	54 262	6 969	68 337
Імпорт товарів та послуг	-6 075	-56 244	-7 829	-72 529
Доходи (сальдо)	-213	-2 376	-329	-8 542
Поточні трансферти (сальдо)	270	2 661	374	52 181
Рахунок операцій з капіталом та фінансових операцій	411	-11 965	134	-60 723
Прямі інвестиції (сальдо)	182	4 654	125	4 350
Кредити та облігації	396	-9 123	1 215	16 156
Середньо і довгострокові кредити, облігації	386	-4 658	610	-11 806
Сектор державного управління	56	-1111	208	-1 782
Банки	106	-3 272	-44	3 115
Інші сектори	224	-275	446	7 896
Короткострокові кредити	10	-4 465	605	187
Банки	1	-4 363	457	4 859
Інші сектори	9	-102	148	190
Інший капітал	-212	-8 100	-2 059	6 465
Готівкова валюта поза банками	-1 135	-9 713	-1 684	5 788
Зведений баланс	-221	-13 733	-681	5 148
Довідково:	0	0	0	0
Темпи зростання експорту товарів та послуг	3%	-37%	26%	26%
Темпи зростання імпорту товарів та послуг	9%	-44%	31%	29%

Торгівельний баланс по країнам світу, 2009

Джерело: Держкомстат України, НБУ

Кредити та депозити

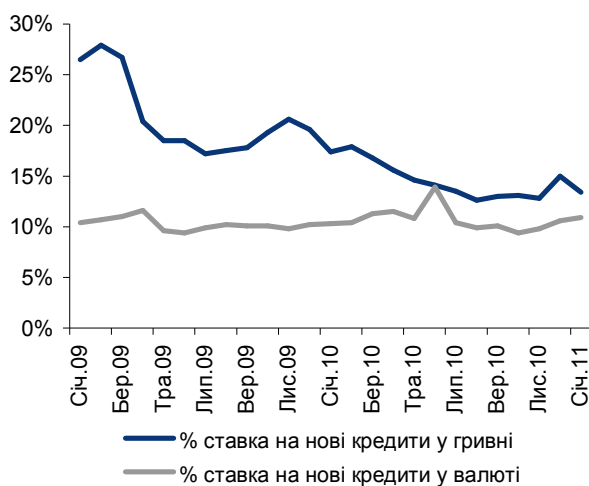
	Сер.10	Вер.10	Жов.10	Лис.10	Грг.10	Січ.11
Кредити						
у гривні, UAH млрд.	368,0	375,3	380,3	387,1	386,7	385,8
у валюті, USD млрд.	43,3	43,6	43,6	42,8	42,4	42,4
Депозити						
у гривні, UAH млрд.	217,3	225,0	229,2	229,2	239,9	245,0
у валюті, USD млрд.	20,7	21,2	21,5	21,4	21,8	22,5
Процентні ставки на нові кредити						
кредити у гривні	12,6%	13,0%	13,1%	12,8%	15,0%	13,4%
кредити у валюті	9,9%	10,1%	9,4%	9,8%	10,6%	10,9%
Процентні ставки на нові депозити						
строкові депозити у гривні	8,3%	8,2%	8,1%	6,8%	8,9%	7,4%
строкові депозити у валюті	7,7%	7,5%	6,9%	6,9%	6,8%	6,5%

Депозити юр. осіб, млн.			
	UAH	USD	EUR
Чер.10	65 917	3 121	787
Лип.10	67 919	3 152	792
Сер.10	70 818	3 204	806
Вер.10	75 212	3 191	738
Жов.10	78 470	3 254	819
Лис.10	76 681	3 224	747
Грг.10	80 646	3 202	725

Депозити дом. господарств, млн.			
	UAH	USD	EUR
Чер.10	124 771	10 940	3 210
Лип.10	129 433	11 139	3 258
Сер.10	131 717	11 216	3 249
Вер.10	133 985	11 447	3 281
Жов.10	135 874	11 565	3 374
Лис.10	137 888	11 799	3 176
Грг.10	142 924	12 069	3 247

Кредити юр. особам, млн.			
	UAH	USD	EUR
Чер.10	283 158	19 573	2 343
Лип.10	287 870	19 893	2 322
Сер.10	294 603	19 913	2 298
Вер.10	301 045	20 171	2 271
Жов.10	305 495	20 224	2 405
Лис.10	311 647	20 195	2 234
Грг.10	310 929	20 453	2 242

Кредити дом. господарствам, млн.			
	UAH	USD	EUR
Чер.10	63 079	19 145	336
Лип.10	63 163	19 050	335
Сер.10	63 189	18 862	332
Вер.10	63 674	18 650	328
Жов.10	64 237	18 369	337
Лис.10	64 989	17 905	310
Грг.10	64 758	17 350	292

Джерело: Національний банк України

Макропрогнози

Річні показники	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011П	2012П
Номинальний ВВП, UAH млрд.	441,5	537,7	712,9	949,9	914,7	1 050,1	1 202,4	1 370,7
Населення, млн.	46,9	46,6	46,4	46,1	45,8	45,5	45,2	45,0
ВВП на душу населення, UAH	9 407	11 527	15 301	20 610	19 972	22 855	25 966	29 472
Реальний ВВП, р/р %	2,6	7,1	7,6	2,1	-15,1	4,3	4,5	6,0
Споживання домогосподарств, р/р %	20,6	14,4	17,1	12,0	-14,2	4,0	4,0	5,0
Нагромадження валового капіталу, р/р %	3,9	18,7	24,8	2,0	-46,2	2,0	8,0	12,0
Номинальна середня зарплата, р/р %	36,5	29,4	29,7	33,7	4,0	17,5	14,0	12,0
Промислове виробництво, р/р %	3,1	6,2	10,2	-3,1	-21,9	11,0	9,0	11,0
ІСЦ, р/р, сер. %	13,5	9,2	12,8	25,2	16,2	9,4	9,8	9,0
ІСЦ, р/р, кін. періоду %	10,3	11,6	16,6	22,3	13,0	9,2	10,0	8,0
Безробіття, ILO, сер., %	7,8	7,4	6,9	6,4	8,8	8,2	8,0	7,7
Зовнішній баланс								
Експорт товарів, млн. грн.	34 287	38 368	49 248	66 954	40 411	414 354	455 789	546 947
Імпорт товарів, млн. грн.	36 141	45 034	60 669	85 535	45 740	482 926	531 218	647 289
Торгівельний баланс, % ВВП	-2,2	-6,3	-8,1	-7,0	-4,6	-6,5	-6,3	-7,3
Прямі іноземні інвестиції, % ВВП	8,8	5,0	6,5	6,1	3,8	4,3	5,0	6,0
Баланс поточного рахунку, % ВВП	2,9	-2,9	-4,2	-6,7	-1,7	-1,9	-2,2	-3,0
Валовий зовнішній борг, % ВВП	46,6	51,0	55,6	55,4	90,9	80,0	78,0	76,0
Уряд								
Бюджетний баланс, % ВВП	-1,8	-0,7	-1,1	-1,2	-6,3	-5,5	-3,5	-2,5
Державний борг, % ВВП	17,7	14,8	13,0	20,0	34,6	42,0	41,0	39,0
Фінансові ринки								
Облікова ставка НБУ, сер.	9,2	9,0	8,2	12,0	11,1	8,9	7,8	6,8
Облікова ставка НБУ, кін. періоду	9,5	8,5	8,0	12,0	10,3	7,8	7,8	6,5
Процентні ставки міжбанку (3 міс.), сер.	12,7	13,5	9,6	14,8	18,0	7,7	6,0	6,1
Процентні ставки міжбанку (3 міс.), кін. пер.	16,0	15,0	8,7	23,6	18,1	6,5	6,0	7,0
USD/UAH, ринковий сер.	5,12	5,05	5,03	5,25	8,07	7,95	7,95	7,80
USD/UAH, ринковий, кін. пер.	5,05	5,05	5,05	7,80	7,98	7,98	7,90	7,75
EUR/UAH, ринковий, сер.	6,39	6,34	6,92	7,67	11,34	10,51	10,30	9,59
EUR/UAH, ринковий, кін. пер.	5,97	6,65	7,42	10,67	11,67	10,66	9,88	9,30

Джерело: Національний банк України, Держкомстат, Мінфін, дослідження Ерсте Банку

